

Datum 23 oktober 2023

Onderwerp

Actualisatie grondwaterbeleid

Wij willen

Het huidige grondwaterbeleid uit 2013 actualiseren

Wij besluiten

1. In te stemmen met de projectopdracht en plan van aanpak voor de actualisatie van het grondwaterbeleidsplan;

Want

Er zijn een aantal redenen om het bestaande grondwaterbeleid te actualiseren:

1. Het huidige grondwaterbeleid dateert uit 2013. Dit beleid is niet meer up-to-date en moet worden geactualiseerd volgens de inzichten anno 2023;
2. In zowel het Riool- en Waterprogramma als het nieuwe klimaatadaptatiebeleid, beiden bestuurlijk vastgesteld, is het actualiseren van het grondwaterbeleid als actie opgenomen.
3. Gemeente de Wolden heeft op grond van de Waterwet (Artikel 3.6) een grondwaterzorgplicht. Conform de wet betekent dit dat de organisatie in het openbaar gebied passende maatregelen moet treffen om structurele nadelige gevolgen van de grondwaterstand zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken. De beleidsactualisatie bevat een optimalisatieslag op zowel inhoud als proces (organisatie en communicatie) om beter invulling te geven aan de grondwaterzorgplicht.

De doelen die hierbij gesteld worden zijn:

1. Actueel inzicht in de grondwatersituatie
Inmiddels heeft De Wolden al jarenlang een grondwatermeetnet. Op basis van dit meetnet is een grondwaterklimaatanalyse uitgevoerd. Daarbij is onderzoek gedaan naar de grondwaterfluctuaties richting 2050 als gevolg van klimaatverandering. Klimaatverandering leidt tot nattere winters en langere periodes van droogte in de zomer. Dit is van invloed op de grondwaterfluctuatie. Het is van belang dat deze nieuwe inzichten worden vastgelegd in het grondwaterbeleid.
2. Handelingsperspectief gemeentelijke taken grondwaterzorgplicht
Het grondwaterbeleid moet helpen in het geven van handelingsperspectief bij klachten, meldingen en vragen over grondwateroverlast- en onderlast. We verwachten meer meldingen, klachten of vragen van inwoners. We vinden het belangrijk dat wij iedere inwoner een helder handelingsperspectief kunnen bieden vanuit een eigen afwegingskader. Onze basisinformatie is hiervoor op orde. Speerpunten die in de actualisatie worden meegenomen zijn:
  - Grondwaterinformatie op begrijpelijke wijze kunnen ontsluiten richting de inwoner. Hiervoor is onze basisinformatie op orde.
  - Opstellen en toepassen van een stroomschema bij meldingen en werkzaamheden in de openbare ruimte om de grondwatersituatie en benodigde acties te bepalen. Het belangrijkste doel van dit stroomschema

is dat het ons helpt iedere inwoner op dezelfde manier met de juiste informatie te woord te staan.

Maar

Gemeente De Wolden heeft al grondwaterbeleid. Echter is dit al 10 jaar oud en daarmee niet meer actueel. In de actualisatieslag moet bezien worden welke onderdelen behouden kunnen blijven, welke onderdelen geactualiseerd moeten worden of welke onderdelen toegevoegd moeten worden. Zo had De Wolden destijds niet de beschikking over een grondwatermeetnet. Sinds 2017 wordt er wel gemeten en deze data is relevante input voor het beleidsdocument. We starten dus niet zomaar opnieuw, maar vormen met het huidige beleidsplan, het bestaande grondwatermeetnet en de uitkomsten van de uitgevoerde klimaatanalyse de basis voor de beleidsactualisatie die inspeelt op hedendaagse trends- en ontwikkelingen.

Achtergrond

Op grond van de Waterwet (Artikel 3.6) hebben gemeenten een grondwaterzorgplicht. Conform de wet betekent dit dat de organisatie in het openbaar gebied passende maatregelen moet treffen om structurele nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de bestemming van de grond zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken. Hierbij geldt dat de genomen maatregelen doelmatig dienen te zijn. Het is de verantwoordelijkheid van de gemeente om zich maximaal in te spannen om structurele problemen als gevolg van een ongunstige grondwaterstand voor het openbaar gebied te voorkomen of te minimaliseren.

Binnen bebouwd gebied kunnen hoge of juist te lage grondwaterstanden voor allerlei problemen zorgen, zowel op gemeentelijk als particulier terrein. In de praktijk is dit in bepaalde dorpen of wijken van tijd tot tijd merkbaar. Voorbeelden van problemen zijn vocht in woningen, permanente water in de kruipruimte, drassige tuinen of openbaar gebied of schimmelvorming.

Het risico op bovengenoemde problemen neemt in de toekomst door klimaatverandering alleen maar toe omdat de grondwaterstand in meerdere mate zal stijgen en dalen (fluctuatie). We krijgen nattere winters waarin de grondwaterstand stijgt en langere periodes van droogte waarin de grondwaterstand daalt. Voor het meetnet van De Wolden is in kaart gebracht hoeveel de grondwaterstanden gaan stijgen en dalen als gevolg van klimaatverandering.

De beleidsactualisatie bouwt voort op het bestaande grondwaterbeleid, maar integreert nieuwe gegevens van het grondwatermeetnet en de resultaten van de klimaatanalyse. Dit zorgt ervoor dat het herziene beleid niet alleen hedendaags is, maar ook anticipeert op toekomstige veranderingen. Het actualiseren van het beleid is niet alleen noodzakelijk om te voldoen aan wettelijke verplichtingen, maar ook om proactief in te spelen op de behoeften van de inwoners en om een veerkrachtige en goed geïnformeerde gemeenschap te ondersteunen.

De financiële gevolgen zijn

Het opstellen van het grondwaterbeleid valt binnen de maatstaven van het Riool- en Waterprogramma en wordt daarmee bekostigd vanuit de riolheffing. In het RWP is €10.000 geraamd voor de beleidsmatige uitwerking.

Alternatieven

Het alternatief is om het grondwaterbeleid niet te actualiseren. Dit wordt niet geadviseerd omdat we dan actuele inzichten vanuit het grondwatermeetnet en de grondwaterklimaatanalyse niet in beleid verwerken. Daarnaast verwachten we door klimaatverandering en de gevolgen daarvan op de grondwaterfluctuaties meer meldingen, vragen, of klachten van inwoners. Het is van belang dat wij inwoners dan goed te woord kunnen staan door informatie aan te leveren en handelingsperspectief te bieden. Dit wordt in de vorm van een stroomschema (intern gebruik) meegenomen in de beleidsactualisatie.

Bijlagen

Bijlage I - Projectopdracht en Plan van Aanpak Actualisatie
grondwaterbeleidsplan